

Sisäministeriö

PL 26

00023 Valtioneuvosto

SISÄMINISTERIÖ

28. 10. 2014

INRIKESMINISTERIET

LAUSUNTO 27.10.2014

Viite: Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sisäasioiden rahastoista

Asia: Suomen Venäjänkielisten Yhdistysten Liitto ry:n (FARO) lausunto

Selvitys:

Suomen Venäjänkielisten Yhdistysten Liitto (FARO, SVYL) kiittää mahdollisuudesta lausua kantansa asiassa. Liitto toimii Suomen venäjänkielisten järjestöjen edustus-, edunvalvonta- ja neuvotteluelimenä Suomen yhdistyslain puitteissa. Liiton jäsenjärjestöt (2014: 37) kattavat lähes koko Suomen. Liiton tehtävänä on toimia Suomen venäjänkielisen väestön (2013: yli 63000) kansalaisjärjestöjen vapaana ja avoimena yhteistyöelimenä, edistää venäjänkielisen väestön kielellisiä, kulttuurillisia, oikeudellisia, uskonnollisia ja sosiaalisia intressejä, valvoa väestöryhmän etuja ja oikeuksia sekä hoitaa muita tämän väestöryhmän erityiskysymyksiä, tehdä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja viranomaisille ja yhteiskunnallisille organisaatioille Suomen venäjänkielistä väestöä koskevissa asioissa. Liitto kiinnittää viranomaisten ja yhteiskunnan huomion Suomen venäjänkielisen väestön kysymyksiin, tukee jäsenjärjestöjensä toimintaa, kutsuu koolle kokouksia ja neuvottelutilaisuuksia, järjestää seminaareja ja eri tilaisuuksia, perustaa työryhmiä, harjoittaa julkaisu- ja tiedotustoimintaa. Liiton edustajat osallistuvat moniin eri tilaisuuksiin ja tapahtumiin, sekä toimivat valtakunnallisissa elimissä, eri ministeriöiden ja organisaatioiden neuvottelukunnissa ja työryhmissä.

Ehdotuksen perustelumuistion mukaan ”Sisäasioiden rahastoista annetussa laissa säädetään kansallisten ohjelmien ja niitä tarkentavien kansallisten toimeenpano-ohjelmien valmistelusta, hyväksymisestä, hallinnoinnista ja yhteensovittamisesta.” Ehdotuksen mukaan määrätty vastuuviranomainen vastaa kansallisten ohjelmien täytäntöönpanosta, hallinnoinnista ja valvonnasta, mikä on tehokas ja keskitetty käytäntö. Tarkastusviranomainen puolestaan tarkastaa hallinnointi- ja valvontajärjestelmän toimintaa ja sen tehokkuutta. Tehtävät kansallisten ohjelmien hallinnointiin ovat järkevästi annettu seurantakomiteoille. Laissa säädetään varsin tarkasti sisäasioiden rahastojen käytöstä, hausta, raportoinnista ja valvonnasta. Mielestämme valtioneuvoston asetuksen avulla rahoitusohjelmaa voidaan hallita paremmin, sillä se ”selkeyttää ja yksinkertaistaa sekä tuen saajan että vastuuviranomaisen menettelyitä”.

Toivotamme tervetulleeksi myös tarkemmat kansalliset säännökset tukikelpoisista kustannuksista ja yksinkertaistetuista kustannusmalleista, mikä selkeyttää sekä hakijoiden että vastuuviranomaisen toimintaa. Hyvää on myös se, että säädetään tavoitteet ja mittarit tuen käytön seuraamiseksi ja arvioimiseksi. On luonnollista, että sisäasioiden rahastojen tarkastusviranomaisena toimii sisäministeriö. Myös seurantakomitean asettaminen auttaa jakamaan tehtävät paremmin. Tuen myöntämisen edellytykset vastaavat pääosin ennen sisäasioiden rahastoja olevia kotouttamis- ja muita rahoituksia, joiden mukaan hakijalla pitää olla omaa rahoitusta, ei voida myöntää enää varoja EU:n talousarviosta ym.

Muistiossa on hieman epämääräisiäkin kriteerejä, joita voi olla vaikea tulkita, kuten esimerkiksi ”Tarpeellisuudella tarkoitetaan sitä, että hankkeen tai toiminnan toteuttaminen olisi huomattavan vaikeaa

tai mahdotonta ilman kyseessä olevia kustannuseriä”. Tervetullutta on se, että tukea voidaan myöntää myös ennen tukipäätöksen tekemistä syntyneisiin kustannuksiin, jos syy on hyvin perusteltu.

Vaikka tulon käsite on todettu olevan laaja, se on riittävän selkeästi avattu, lisäksi on mainittu, että vapaaehtoispanos tai muu laskennallinen rahoitus ei voi olla tuloa. Uutena sisäasioiden rahastoissa on kertakorvauksen käyttöönotto esimerkiksi tiiviitä kokonaisuuksia varten. Palkkojen tukikelpoisuusvaatimukset on määritelty varsin tarkasti, mutta valitettavasti ostopalveluita, kuten taloushallinnon kustannuksia, ei lasketa korvattaviksi sisäasioiden rahastojen avustuksella. Hankinnoista puhutaan myös riittävän tarkasti.

On hyvä, että ehdotukseen sisäasioiden rahastoista sisältyy kuvaus käytettyinä hankituista koneista ja laitteista, ml. jäljelle jääneet käyttöiän määrä. Myös vuokra- eli leasingkustannukset voidaan kattaa rahoituksella. Pykälässä 27 on kerrottu tuen ulkopuolelle jäävistä kustannuksista, vaikkakin lyhyesti. Teknisestä avusta voidaan rahoittaa myös edellisten ja seuraavien ohjelmakausien kustannuksia, mikä on poikkeus.

Tuen hakeminen on paremmin kuvattu prosessina ja sitä on myös helpotettu, mikä on iloinen uutinen monelle pienemmälle järjestölle, joilla ei välttämättä ole resursseja suurten tietomäärien käsittelyyn. Toimintatuki olisi tarpeen monelle toimijalle, vaikka sisäasioiden rahastojen tuki on pääasiassa ollut avustusta uuden toiminnan kehittämiseen, mistä on ollut negatiivista palautetta siksi, että myös jatkohakemuksissa on jouduttu ”väkisin” luomaan uutta toimintaa, vaikka vanha ja toimiva työ vaatisi enemmän resursseja.

Hyvää on myös kertakorvausmenettelyn tapa yksinkertaistaa hankkeiden hallintoa keventämällä maksatusvaiheen toimenpiteitä. Ennakkomaksun mahdollisuus on poikkeusrahoitusmenetelmä jonkun hankkeen tai toiminnan käynnistämiseen. Ehdotuksen joustavuuden näkee myös siinä, että esimerkiksi kiireellisten muutosesityksen voi toimittaa vastuuviranomaiselle jopa ennen ohjausryhmän käsittelyä.

Lopuksi voi todeta, että lyhydessään ja selkeydessään valtioneuvoston tuleva asetus sisäasioiden rahastoista on onnistunut ja hyvin mietitty läpi, koska negatiivisia kohtia on vaikea löytää. Erityisen kiitoksen ansaitsee haku- yms. menettelyjen helpottuminen ja selkiytyminen, mikä hyödyttää erityisesti tuen tarpeessa olevia innovatiivista ja tarpeellista toimintaa tarjoavia pienempiä organisaatioita.

Helsingissä, 28.10.2014

Natalia Nerman

FARO ry:n Hallituksen puheenjohtaja

Stanislav Marinets

FARO ry:n toiminnanjohtaja